



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Capvt I. De Partibvs Constitvtivis Evcharistiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)



TRACTATUS III. DE AVGVSTISSIMO EVCHARISTIÆ SACRAMENTO.

CAPVT I. DE PARTIBVS CONSTITVTIVIS EVCHARISTIÆ.

CONTROVERSIA I.

An species seu Accidentia Panis & Vini sint Partes Eucharistia.

755. **D**icendum est contra Durandum, species Sacramentales quæ sensibus percipiuntur, esse partes constitutivas Sacramenti Eucharistia. Desumitur ex cap. cum Martha §. distinguendum est: de Celebr. Missæ. qui textus ut intelligatur; Sciendum est, solere Theologos, ad imitationem antiquorum, in Sacramentis novæ legis tria ab invicem distinguere; quorum vnum vocant, Sacramentum tantum: alterum, rem tantum: tertium, rem & Sacramentum simul. Sacramentum tantum vocant illud, quod significat, & non significatur; & hoc semper est aliquid intrinsecè pertinens ad constitutionem Sacramenti, v.g. in baptismo verba & ablutio sunt Sacramentum tantum, quia simul sumpta significant ablutio- nem spiritualement, sed non significatur: nam licet verba videantur significare ablutio- nem corporalem, hæc tamen non est terminus Sacramen- taliter significatus, sed hoc significant ex imposi- tione hominum. Alterum, nempe Rem tantum, volunt esse illud, quod solummodo significatur & non significat: & hoc non est aliud quàm Gra- tia sanctificans, ac proinde non est pars constitu- tiva Sacramenti, sed effectus primarius illius. Tertium, nempe Sacramentum & rem simul, di-

cunt esse illud, quod & significat, & significatur, & quandoque est, quandoque non est constitui- vum Sacramenti. In tribus Sacramentis est Cha- racter. In Matrimonio assignatur indissolubili- tas radicalis: in Eucharistia Corpus & Sanguis Christi: in extrema vnctione & poenitentia est maior difficultas, quidnam sit Res & Sacramen- tum simul, de qua videri potest Lugo d. 2. l. 8. Hoc posito

In allegato cap. cum Martha, Innocentius III. tradit, species visibiles esse Sacramentum tantum, atqui, ut diximus, id quod est Sacramentum tan- tum, semper est intrinsecè pertinens ad rationem Sacramenti: ergo species sunt etiam intrinsecè pertinentes ad Sacramentum Eucharistia.

756. Probatur 2. ex Trid. sess. 13. c. 1. vbi definitur, in Eucharistia Sacramento post conse- crationem Christum verè contineri sub specie re- rum sensibilium: quibus verbis videtur suppo- nere, hoc Sacramentum secundum quod est per- manens, non in solo Christo consistere, alioquin non rectè diceret, Christum in Sacramento con- tineri: atqui nihil aliud potest assignari quod præter Christum constituat hoc Sacramentum in esse permanentis, quàm species sub quibus Chri- stus continetur: ergo &c.

G g g g

Probatur

Probatur 3. ex definitione Sacramenti, quod debeat esse signum sensibile: atqui Eucharistia non est signum sensibile nisi ratione specierum: ergo per species constituitur in ratione signi sensibilis: ergo etiam in ratione Sacramenti.

757. Obijcies, in illo solo debet constitui hoc Sacramentum, quod habet rationem cibi: sed sola substantia, & non accidentia possunt habere rationem cibi, quia sola substantia nutrit: ergo Sacramentum Eucharistiae consistit in solo Corpore & Sanguine Christi. R. Distinguendo minorem: de cibo corporali conceditur, de spirituali & mystico cibo negatur. sicut enim nutritio spiritualis non tendit ad terminum substantialem producendum, sed accidentalem, nempe gratiam, ita non est necesse, ut cibus consistat in sola substantia.

CONTROVERSIA II.

Utrum, & quomodo in Eucharistia importetur Corpus Christi & Species.

758. Dicendum est 1. Corpus & Sanguis Christi pertinet intrinsecè, & vnà cum speciebus constituit Sacramentum Eucharistiae. Est contra Scotum & Marsilium. Probatur 1. ex Scriptura, in qua Christus loquens de hoc Sacramento tanquam de cibo spirituali ait suam carnem & sanguinem esse hunc cibum & potum. Io. 6. Probatur 2. ex PP. S. Augustinus relatus in canone: *Hoc est* 48. de Consec. dist. 2. ait, Sacrificium altaris duobus constare, scilicet, visibili elementorum specie, & corpore Christi, sicut Christi Persona constat & perficitur Deo & homine. S. Irenaeus l. 4. c. 34. dicit, Eucharistiam duobus rebus constare, altera terrenâ, altera caelesti. S. Damascenus lib. 4. c. 4. ait, Eucharistiam esse cibum compositum, sicut nos sumus compositi.

Obijcies. In alijs Sacramentis illud quod est res & Sacramentum simul, non est intrinsecè constitutum Sacramenti, nimirum Character: atqui in hoc Sacramento Corpus Christi est res & Sacramentum simul, quia significat & significatur: ergo non est intrinsecè pertinens ad rationem Sacramenti. R. Imprimis antecedens non esse vniuersaliter certum etiam de reliquis Sacramentis; multi enim volunt in Sacramento Pœnitentiae dolorem esse rem & Sacramentum, & tamen est pars Sacramenti Pœnitentiae. Quidquid tamen sit, transeat antecedens, nego consequentiam & paritatem. Primum, quia Corpus Christi significat practicè gratiam tanquam cibus, non item character, qui est effectus simultaneus cum gratia. Secundò, quia ut dicemus Conclus. 3. Corpus Christi importatur in recto in Eucharistiae Sacramento, & ideo necessariò est pars. Character autem est merum connotatum, & effectus.

759. DICO 2. Strictè & Metaphysicè loquendo solæ illæ partes constituunt intrinsecè

hoc Sacramentum, quæ vi verborum formaliter, & non merè per concomitantiam ponuntur in hoc Sacramento. Supponimus autem, quod de fide certum est, aliquas Christi partes non poni in Eucharistia præsentibus vi verborum formaliter, sed merè per concomitantiam, v.g. sub speciebus hostiæ seu panis ponitur sanguis merè per concomitantiam, quia per vocem *corpus* non significatur formaliter sanguis: pariter sub speciebus vini ponitur per concomitantiam corpus, quia per vocem *sanguis*, non significatur formaliter corpus. item sub vtraque specie ponitur per concomitantiam Anima & Divinitas. Hoc supponimus Probatur Conclusio. Illud solum Corpus Christi constituit hoc Sacramentum, quod vi verborum fit sensibile: sed solæ illæ partes Christi sunt vi verborum sensibiles, quæ vi verborum formaliter ponuntur: nam cætera solum per consequentiam deducuntur adesse, propter rationem cum partibus formaliter significatis. Ergo &c.

Obijcies. Tridentinum dicit, etiam Animam & Divinitatem contineri in hoc Sacramento. R. Concilium non loqui secundum rigorem & sensum Metaphysicum, seu, de concomitantia metaphysica, sed definit contra hæreticos, ut omnia ibi esse præsentia: qui modus loquendi non est improprius sed vulgaris: sic enim dicuntur in homine contineri scientia & virtus. Ita Lugo.

760. DICO 3. Corpus Christi sub speciebus panis, & Sanguis sub speciebus vini importatur in recto. Est communis. Prob. 1. Hoc Sacramentum dicitur à Tridentino *sest. 13. c. 1.* adorabile cultu latræ: ergo saltè aliquid illius importatum in recto debet esse tali cultui adorabile seu coadorabile cum divinitate: atqui species non sunt adorabiles nisi cultu respectivo, sicut purpura Regis, ut tract. 1. huius libri dictum est. Corpus autem Christi propter unionem cum Verbo potest adorari cultu absoluto latræ, vnde probatum est: ergo importatur in recto. Probatur 2. ex recepto loquendi modo Patrum, dum dicunt hoc Sacramentum esse Corpus, Carcèn, Sanguinem Christi. videantur apud A.A.

761. Dissensio tamen aliqua est circa species & Verba, quomodo importentur. Communis valde sententia vult importari in Recto. Contrarium asserit Lugo; & quia hanc illius sententiam 53. abhinc annis Vallisolei deducit aliqui Salmanticenses Theologi singularem recarunt, ideo nunc pro ea citat VValdensen, Istium, Sylvium, Alanum.

In questione parvi momenti, malo cum communi sentire, species etiam importari in Recto: tum quia ipse Lugo fatetur, hoc Sacramentum sapè ita accipi, ut etiam species importentur in recto; tum quia hoc est conformius alijs communibus Sacramentis quæ important in recto illud, quod est Sacramentum tantum. tum quia argumentum Lugonis commodè solvi potest. Itaque

CONTROVERSIA III.

An Verba Consecrationis sint intrinseca
Eucharistiæ Sacramento.

763. **N**egant Scotus, Gabriel, Victoria, Catharinus, Vasquez, Bellarminus, Conink, Comptonus.

DICO Verba Consecrationis constituere intrinsecè Sacramentum Eucharistiæ. Ita Suarez, Valentia, Lugo, Tanner, Arriaga, Esparza, post S. Thomam q. 60. a. 6. ad. 2. & Catechism. Roman. p. 2. c. 1.

Probatur 1. auctoritate Florentini, in Decreto Eugenij IV. ubi in §. *Tertium est*. habetur, formam Eucharistiæ esse Verba consecrationis: atqui omnis forma est constitutiva illius compositi, cujus est forma, nec forma quæ forma habet alium modum cauſandi, quàm componendo totum. Ergo &c.

Probatur 2. Illud constituit intrinsecè Eucharistiæ in ratione Sacramenti, à quo species Sacramentales habent formaliter, vt sint sensibile signum Corporis Christi, & gratiæ per ipsum conferendæ: sed hoc habent formaliter à verbis consecrationis: ergo &c. Minor probatur. Nam Corpus Christi in se non est sensibile prout existit in Eucharistiæ, sed neque est sensibile per species panis secundum se sumptas: significarent enim potius substantiam panis adesse, quàm Corpus Christi: ergo in quantum substantia verbis affirmantibus ex institutione Christi præsentiam Corporis Christi.

764. **O**bjicies 1. Eucharistiæ est Sacramentum permanens: ergo omnes ejus partes debent esse permanentes: atqui verba sunt jam præterita, etiam quando manet hoc Sacramentum: ergo non sunt partes. **R.** Distinguendo consequens: omnes partes debent esse permanentes vel physice vel moraliter concedo: debent semper esse permanentes physice, nego consequens & explico distinctionem. Sacramentum Eucharistiæ dicitur permanens comparative ad alia Sacramenta, quia alia solum dum conficiuntur, habent usum, quia formaliter consistunt in usu, & ideo eorum usus physicus non potest esse posterior tempore post primam Sacramenti existentiam. At verò usus physicus Eucharistiæ potest esse, imò semper est posterior primæ confectione & existentia hujus Sacramenti: ad hoc autem sufficit aliquas partes esse physice durantes & usurpabiles ac applicabiles passo, seu recipienti Sacramentum ad producendum effectum, ad quem illud totum morale est ordinatum, & quia vnà cum partibus physice existentibus & applicabilibus verba quamvis præterita concurrunt, quatenus vnà cum speciebus exigunt perseverantiam Corporis Christi sub speciebus, & vnà cum corpore Christi cauſant moraliter gratiam tanquam pars signi practici, ideo censentur verba adhuc esse

Gggg 2

762. **O**bjicit Lugo. Sancti Patres dicunt, Eucharistiæ esse Corpus Christi, & nullam faciunt mentionem specierum: atqui si etiam species importarentur in recto, falsa esset illa propositio, sicut hæc est falsa: *Humanitas est anima*. Hoc est totum fundamentum Lugonis. ad quod tamen pari facilitate responderi potest, quia, vt paulò antè retuli, respondet ipse Lugo ad textum ex Tridentino allatum, nimirum Tridentinum non esse locutum in rigore Metaphysico; pari, inquam, jure respondemus, Patres non fuisse locutos in rigore Logico aut Metaphysico: nam eorum institutum erat, docere populum ea de quibus poterant dubitare, & errorem perniciosum incurre, hujusmodi erat præsentia corporis Christi: quod autem Eucharistiæ importet aliquo modo species, erat extra controversiam. Item Patres volebant populo inculcare Excellentiam hujus Sacramenti, ad quod vtique maximè conducebat explicare præsentiam Christi, quæ movet ad reverentiam & devotionem.

Confirmatur 1. alijs exemplis. In Symbolo S. Athanasij dicitur: Sicut anima rationalis & caro vnus est homo &c. qui tamen modus loquendi, secundum principia Lugonis, non est Scholasticus, quia tò *Homo*, importat in recto Subsistentiam. Item in Symbolo Apostolorum dicitur, quod Christus descendit ad inferos, & tamen sola anima descendit, quæ non est Christus in Recto. Sicut ergo in vulgari loquendi modo sæpè partem vocamus totum, vt cum dicimus S. Petrum esse in Cælo, ita poterant Patres, & possumus etiam nos Corpus Christi vocare Sacramentum, licet in rigore metaphysico sic tantum pars recti.

Confirmatur 2. Baptismus, secundum Lugonem, importat in recto non solum ablutionem, sed etiam verba, & ita docet cum Vasquez contra Scotum: & tamen in definitione Baptismi quæ traditur à Magistro sententiarum, & recipitur ab omnibus Theologis, sola ablutio ponitur in recto: definitur enim *ablutio corporis exterior sub præscripta forma verborum*.

Confirmatur 3. & probatur argumento, quo Lugo movetur ad dicendum, quod baptismus importet in recto etiam verba. Partium integralium proprium est, vt omnes importentur in recto per nomen totius. sic nomen *Domus* non importat in recto fundamentum, & in obliquo tectum, sed vtrumque in recto, ita habet d. 2. f. 3. n. 66. subsumo. atqui species Eucharistiæ sunt pars integralis Eucharistiæ, non minùs quàm verba sunt pars integralis baptismi: ergo importantur in recto non minùs quàm verba in baptismo.



esse moraliter praesentia & permanentia, hoc est, perinde serviunt ad usum Eucharistiae, ac si essent physice praesentia: & haec moralis praesentia seu permanentia tunc primum definit, quando species panis desinunt continere Corpus Christi: vel melius: quando desinunt esse species panis.

765. Obijcies 2. Potest totum hoc Sacramentum explicari per formam physice praesentem: ergo non est cur recurramus ad verba praeterita. Probatur antecedens. Possumus dicere, Sacramentum hoc ultra corpus & species constitui per negationem revocationis verborum. Nam etiam si verba praecessissent, si tamen postea essent revocata à Christo (nam revocatio Ministri non sufficeret) jam non amplius servirent ad hoc, ut species essent signum praesentiae Christi. Ità olim philosophatus est Romae P. Antonius Mangilius.

¶. Negando antecedens: ad probationem Respondeo, eà ad summum probari, praeter verba praeterita etiam includi negationem revocationis, seu melius: includi voluntatem Dei non auferendi unquam Corpus Christi post verba prolata, quamdiu manent species panis: sed non probatur, verba praeterita non etiam includi: quia semper verum est, quod per verba praeterita fiat nobis sensibilis praesentia Corporis Christi, adeoque in ratione Sacramenti includantur verba praeterita.

CONTROVERSIA IV.

Virum Intentio Ministri sit Pars Eucharistiae, aliorumque Sacramentorum.

768. C. Ard. de Lugo hanc quaestionem excitavit, & docuit, in omnibus Sacramentis, excepta Eucharistia, Intentionem Ministri esse partem constitutivam Sacramentorum: quam sententiam deduxit ex Regula partium: Nam ceteris omnibus positis, solà intentione non posità, non est positum Sacramentum. De fundamento excipiendi Eucharistiam postea videbimus.

Hanc Lugonis doctrinam, quā vult, Intentionem esse partem aliorum Sacramentorum, agit P. Dicastillo tanquam singularem, toti antiquitati, & manifeste rationi contrariam. Verum P. Dicastillo omni suo conatu apud posteritatem adeo nihil effecit, ut famosi Recentiores, ceteroquin opinionibus Lugonis non singulariter addicti, in hoc tamen puncto Lugonem sint secuti: Antonius Perez, Pallavicinus, Arriaga, Esparza.

DICO. Intentio Ministri est intrinsece constitutiva omnium Sacramentorum, etiam Eucharistiae. Quoad alia Sacramenta probatur Conclusio ex Regula partium, & de hoc jam supra dictum est. Nunc id agendum, ut Conclusionem argumento universionali probemus. Illud est intrinsece constitutivum Sacramenti, sine quo, ceteris omnibus positis, non est signum sensibile, ha-

bens virtutem causandi gratiam: sed solà intentione non posità, cetera omnia non constituant signum sensibile causativum gratiae: ergo haec Minor probatur. Sacramenta in ratione signi causativi Gratiae, constituuntur per hoc, quod includant actiones vel verba prolata nomine Christi, ut supra dictum, & communiter est receptum, atque seclutà intentione, omnibus ceteris positis, actio & verba inclusa in Sacramentis non habent hanc denominationem, quod fiant nomine Christi: ergo solà intentione absente, ceteris omnibus positis, non manet signum causativum Gratiae. Minor est evidens, quia denominatio haec actionem hanc esse factam nomine Christi, habetur formaliter ab intentione Ministri, cum enim sit prolatio verborum secundum se sit indifferens, fiat vel nomine proprio vel alieno, debet per aliquid determinari, ut fiat nomine alieno: atque non determinatur ab alio quam ab intentione Ministri, ut jam superius declaratum est. Ergo.

Hoc argumentum procedit aequè de Eucharistia ac ceteris Sacramentis. Nam verba consecratoria (quae Lugo fatetur includi in Eucharistia) non quomodocūque sumpta, nec Corpus Christi praecitè prout substat species, habent in Sacramentalem causandi gratiam, sed verba ut prolata nomine Christi, & corpus ut constitutum sub speciebus vi verborum prolatorum nomine Christi: sic enim & non aliter Christus suo corpori & sanguini applicavit sua merita. Ex hoc denique argumento respondetur ad fundamentum quo Lugo inductus est, ut Eucharistiam exciperet.

769. Obijcit ergo Lugo: Intentio non requiritur formaliter ad constituendum Sacramentum in ratione sensibilis, live, non est ipsa sensibilis Eucharistia. Nam ipsa intentio in se non est sensibilis, sed sentitur per verba: virtus intentionis tantum requiritur, ut Corpus Christi sub speciebus ponatur per verba, quo effectu docetur nihil ulterius operatur, sed Corpus Christi sub speciebus operatur adequatè gratiam. ¶. Hoc argumento probaretur, quod nec verba essent constitutiva hujus Sacramenti: si enim Corpus Christi sub speciebus existens est causa adequata Gratiae, tunc hoc complexum est adequatè Sacramentum: sed in hoc complexo non includuntur verba Ministri, quibus consistit hoc Sacramentum: ergo &c. Itaque

¶. Sensibilitatem hujus Sacramenti non esse quidem ipsam intentionem, sed verba: verum verba reddunt indivisibiliter & aequaliter sensibilem tam praesentiam Christi quam intentionem Ministri, quia verba non significant praesentiam Christi nisi dependent ab intentione Ministri: verba enim significant Christum esse praesentem vi intentionis Ministri: hinc si verba sunt liberi intentionis, sunt indigne ad constituendum Sacramentum: atque tunc sent signum falsum, si non adesset intentio: ergo sine intentione non possunt verba constituere

stituere hoc Sacramentum : atqui verba constituunt hoc Sacramentum , ut fatetur Lugo : ergo etiam intentio constituit hoc Sacramentum.
 R. 3. Corpus Christi non esse adequatam causam Gratiæ , sed vñ cum verbis , prout sunt verba Christi : hoc autem formaliter habent per intentionem , ut probatum est : ergo non minus Intentio quàm verba constituunt Eucharistiam.

770. Offices 2. & vñiversaliter , ad probandum , quòd nullum Sacramentum constituatur per Intentionem Ministri. Si Intentio Ministri esset intrinsecè constitutiva Sacramentorum , tunc etiam potestas Ministri esset intrinsecè constitutiva Sacramentorum quæ administrat ; nam de illa pariter procedit regula , scilicet , quòd ablata potestate , manente intentione & omnibus cæteris , non daretur Sacramentum : consequens est absurdum : ergo &c. Minor probatur : nam si hoc concedatur , vterius deducetur , quòd in Sacramento Ordinis , quo quis consecratur Sacerdos , includatur non solum character baptismalis ipsius ordinandi , sed etiam ordinantis character duplex , videlicet baptismalis & Episcopalis : item includerentur omnes characteres omnium retrò Episcoporum in ea serie , quâ ab invicem sunt successivè creati , quia per horum omnium characteres videtur constitui potestas ordinantis : ergo si potestas ordinantis includatur in Sacramento Ordinis , omnes illi characteres includentur , quod vtiq̃ue videtur inconueniens.

R. 1. Si Regula partium æquè procederet de his omnibus , sicut procedit de Intentione , tunc concedendæ essent omnes sequelæ , & negandum esset , eas absurdas , sicut non est absurdum concedere (prout vi regulæ concedendum est) quòd in denominatione , quâ ego denominor *Posterius Adami* , includantur omnes Generationes retrò factæ meorum majorum vsque ad Adamum : quia quacunque mediâ generatione ablata , cæteris manentibus , ego non ero exposteris Adami. Cæterum

Ad Objectionem R. directè , concedendo primam sequelam & negando minorem : ad cuius probationem negatur sequela & paritas. Concedo quidem includi Characterem baptismalem ipsius ordinandi , & Characterem Episcopalem Ordinantis , nego tamen characterem priorum ordinantium includi , quia de illis Regula partium non procedit. Nam si per possibile vel impossibile existerent isti duo characteres cum cæteris actionibus ad ordinationem requisitis , & nullus alius character præcessisset , esset valida ordinatio & verum Sacramentum , quia actiones procederent ab habente potestatem , quæ adequatè constituitur per characterem , & per voluntatem Christi instituentis hoc Sacramentum : Character dici potest Potestas Ordinis intrinseca , Voluntas verò Christi Potestas extrinseca.

771. Obicies 3. Intentio Ministri sæpè est peccaminosa , ut quando Sacramentum admi-

nistrat ex malo fine , vel in Statu peccati : atqui actus peccaminosus non potest esse constitutivus Sacramenti , quod est opus Dei : ergo &c. Hoc argumentum bene retorquet Lugo in Sacramento Matrimonij , cuius constitutivum est consensus internus , & tamen ille consensus sæpè est peccaminosus. Respondet ergo citatus Card. n. 139. nullum esse inconueniens , quòd Sacramentum constituatur & componatur partialiter ex peccato. Nam illa actio non causat Gratiā , nec movet Deum ut est actio hominis huius qui est Minister , sed ut est actio facta nomine Christi , & ut sic est laudabilis , laudabilitate extrinsecâ : sicut quando famulus dat Eleemosynam , ex iussu domini , per actum peccaminosum , quæ datio Eleemosynæ prout est actio domini dantis Eleemosynam per famulum , movet Deum ad retributionem , & quandoque Ecclesiam ad concedendas Indulgentias , & pauperem accipientem movet ad gratiarum actionem , licet prout est à famulo , si famulus det ex mala intentione , displiceat Deo , & non mereatur gratiarum actionem , nec Indulgentias.

CONTROVERSIA V.

An , & quâ ratione substantia Panis & Vini constituent intrinsecè Sacramentum Eucharistiæ.

772. Certum est , substantiam panis & vini non esse partem Eucharistiæ secundum existentiam præsentem pro tunc quando est Eucharistia. Nam de fide est , hanc desinere post consecrationem. Imò negatio huius existentie seu durationis significatur per verba consecrationis , ut infra probabo. Hoc supposito

Quæstio est , an , hoc quod est : panem & vinum præexistisse sub speciebus istis , sit de essentia Eucharistiæ.

Quidam Recentiores apud Card. de Lugo & Arriagam dixerunt , Concilium Florentinum , quando dixit , Materiam huius Sacramenti esse panem & vinum , per panem & vinum non intellexisse ipsam substantiam , sed solas species remanentes. Quæ assertio si vera esset , sequeretur , substantiam panis & vini ne quidem in ratione præexistentis & termini transcuntis esse de essentia Eucharistiæ. quia si darentur species sine substantia panis & vini ante consecrationem , sicut dantur post consecrationem , haberetur sufficiens materia consecrationis & Sacramenti.

Card. de Lugo , & Arriaga , pro certo supponunt , quòd in hoc casu non posset fieri consecratio : hoc tamen non aliter probant , nisi quòd Florentinum assignaverit pro Materia Panem & Vinum.

Ad hoc tamen fundamentum responderi posset , Florentinum locutum esse de casibus occurrentibus secundum præsentem cursum rerum , & non de casu nunquam eventuro , qualis esset , si darentur species sine substantia ; sicut etiam ibi-

Gggg 3

dem

dem dicitur, Materiam Calicis esse *Vinum de vite*. & tamen Theologi omnes fatentur, quod si daretur vinum miraculose productum, ut in Cana Galilææ, quod inquam in tali vino consecrari posset: cur non ergo in casu quo darentur species sine substantia? Nihilominus supponendo sententiam, quod in tali casu non posset fieri consecratio, procedit questio, an præexistencia panis & vini sub his accidentibus, constituat intrinsecè Sacramentum Eucharistiæ, sicut præexistencia peccati dicitur esse constitutiva Sacramenti Pœnitentiæ, ut infra probabo.

775. DICO, substantiam panis & vini in ratione termini præexistentis & transeuntis constituere hoc Sacramentum. Probat. Illud omne est intrinsecè constitutivum Sacramenti, quod est intrinsecè constitutivum potestatis, quæ est pars hujus Sacramenti, ut probatum est. sed præexistencia substantiæ panis & vini est constitutiva potestatis consecrandi hic & nunc completæ: ergo &c.

Dices. Præexistencia panis & vini tantum requiritur ad hoc, ut possit Corpus Christi poni sub accidentibus panis, & sanguis sub speciebus vini, sicut compressio uvarum requiritur, ut possit haberi vinum: sicut ergo compressio uvarum non est pars vini, ita nec præexistencia panis & vini erit pars Eucharistiæ. Respondeo, hac instantiâ probari quidem, quod præexistencia panis & vini non sint pars Corporis Christi, sed non probari quod non sint pars Sacramenti, eo modo quo peccata sunt pars Sacramenti pœnitentiæ. sicut enim ideo peccata ut præexistencia sunt pars pœnitentiæ, quia nisi præcessissent, omnibus ceteris positis non esset Sacramentum pœnitentiæ, quia absolutio careret materiâ circa quam versaretur, ita præexistencia panis & vini erunt pars Eucharistiæ, quia nisi præcessissent, omnibus ceteris positis non daretur potestas consecrandi, ut fatentur Lugo & Arriaga: deficiente autem potestate consecrandi deficit pars Eucharistiæ in ratione Sacramenti, ut superius probatum est. Sed quia in hoc puncto non potest fieri nisi altercatio Logica, ideo non est immorandum.

CONTROVERSIA VI.

An usus seu sumptio Eucharistiæ sit pars Eucharistiæ.

774. CERTUM est, sumptionem esse illud, quo completur virtus Sacramenti in ratione potentis proximè causare gratiam, quia est applicatio virtutis: applicatio autem virtutis reddit formaliter virtutem expeditam ad operandum, ut tradunt philosophi. Verum hoc non sufficit, ut simpliciter dicatur constituere virtutem Sacramenti, sicut applicatio ignis non dicitur constituere virtutem ignis, prout virtus contradistinguitur à conditione. Pari modo Sacramentum Eucharistiæ ejusque virtus non constituitur per

negationem obicis, & præexistenciam gratiæ in cipientem, & tamen in multorum sententia præexistencia Gratiæ complet ultimum virtutem Eucharistiæ, ut proximè possit producere Gratiam. Questio ergo est, utrum in ratione causæ, & non in ratione conditionis, sit pars virtutis, seu virtus panis. Affirmavit Aureolus apud Capreolum, & contra natur multis defendere P. Dicastillo à n. 77.

DICO, Sumptionem non esse de ratione constitutiva hujus Sacramenti in ratione Sacramenti. Ita communis cum S. Thomas q. 74. a. 4. ad. 3. ubi ait: Sacramentum Eucharistiæ perficitur in ipsa consecratione Materie, alia vero Sacramenta perfici in applicatione materie ad fructificandum hominem.

Probat. Conclusio 1. ex Tridentino sed. 13. cap. 3. ubi traditur discrimen inter Eucharistiæ & alia Sacramenta his verbis. [Reliqua Sacramenta tunc primum sanctificandi vim habent, cum quis illis utitur: at in Eucharistiâ sanctitatis auctor ante usum est.]

Probat. 2. ratione. Nam sicut cibum corporalis est cibus ante sumptionem, quæ tantum est applicatio illius, ita etiam sumptio Eucharistiæ, tanquam cibi spiritualis, est contradistincta virtuti illius: hæc autem virtus jam mensuratur Sacramentum, adeo ut etiam si nunquam frueretur, nihilominus verum esset dicere, esse Sacramentum.

775. Obijcies 1. Illud est pars Sacramenti, per quod habetur ratio signi Gratiæ: sed per sumptionem habetur ratio signi gratiæ: ergo &c. Negando minorem. Quia jam antea dicitur ad sumptionem Eucharistiæ esse sufficientem legnum gratiæ, prout requiritur ad rationem Sacramenti. De ratione enim Sacramenti non est, esse signum gratiæ absolute, sed sub conditione, si non adsit obex vel impedimentum: hoc ergo peccatum existens in suscipiente non impedit, quominus Sacramentum habeat sufficientem rationem signi, licet impediatur absolutam significationem Gratiæ, quia tollit conditionem, sub qua Sacramentum significat gratiam, ita negatio sumptionis non impedit rationem signi sufficientem in Sacramento permanente, ad quod sufficit significare Gratiam sub conditione: si applicetur applicatio autem virtutis non est ipsa virtus, sed quidem partialis.

Obijcies 2. Si Eucharistiæ usus esset mera conditio, & non pars Sacramenti, tunc pariter dici posset, quod Unctio non esset pars Sacramenti extremæ Unctionis, sed mera conditio, ita ut hoc Sacramentum ad æquarè consisteret in Oleo benedicto, antea dicitur ad omnem illius usum, sicut dicimus, Eucharistiæ esse Sacramentum antea dicitur ad usum: consequens est falsum. Ergo &c. Negando paritatem. Disparitas est, quia Unctio insinuat S. Thomas q. 78. a. 1. in C. quia Unctio substat formæ Sacramentali, & est actio facta nomine Christi, adeoque habens illam dignitatem motivam, quæ requiritur ad virtutem Sacramenti: quod

quodsi esset mera conditio, & applicatio, non requireretur certus Minister, & Sacerdos, imò pollet quis seipsum inungere, sicut potest sibi applicare Eucharistiam.

Urgebis cum quodam Recentiore. Saltém sumptio erit pars integralis, sicut est in Sacramento Pœnitentiæ satisfactio: ad hoc enim non requiritur, ut sit actio facta à Ministro aut nomine Christi. Ad hanc replicam, quam quidam ex

suo Magistro Hispano aliquando objecit, respondi, & iterum respondeo, negando paritatem. Quia Satisfactio ideo est pars integralis, quia subicit verbis absolutionis, & per ea significatur remissio pœnæ per satisfactionem obtinenda: at verò sumptio Eucharistiæ nullo modo significatur per hæc verba: *Hoc est Corpus meum.*

CAPVT II.

DE VNITATE ET NECESSITATE EVCARISTIE.

CONTROVERSA I.

Utrum Eucharistia Sacramentum sit unum specie infimâ.

776. **Q**uestio est, utrum Eucharistia, pro ut sub utraque specie continetur, sit unum Sacramentum speciei infimæ, conflatum ex duobus partialibus Sacramentis, vel an sint duæ species infimæ totales, adeoque Sacramentum Eucharistiæ sit potius genus quàm species infima.

Dicendum, cum S. Thoma cæterisque Theologis, contra Aureolum, Sacramentum Eucharistiæ esse vnâ speciem infimam. Conclusionem expresseit Catechismus Pij V. his verbis. [Licet duo sint elementa, panis scilicet & vini, ex quibus integrum Eucharistiæ Sacramentum significatur, non tamen plura esse Sacramenta, sed vnum tantum, Ecclesiasticâ auctoritate confitemur.

Probatur Conclusio. Si essent duæ species totales & atomæ, jam darentur octo species Sacramentorum: hoc autem est contra Tridentinum sess. 7. can. 1. dicens. *Qui dixerit, Sacramenta novæ legis esse plura aut pauciora quàm scriptum est.* Minor probatur. Si Tridentinum non loqueretur de speciebus infimis, sed pro Eucharistia numeraret genus, tunc nullâ ratione dammandus esset, qui diceret, dari octo Sacramenta, loquens nimirum de speciebus infimis, & malè numeraret Concilium inter species infimas, dividendes genus Sacramenti, vnum genus tanquam membrum dividendis, præsertim quia ambæ species facile potuissent assignari.

Confirmatur. Nam hac ratione posset dici, esse tantum duo Sacramenta, hoc est, duo genera, vnum vivorum, alterum mortuorum.

777. Obicies 1. Eucharistia vocatur in Collectis Missarum Sacramenta in plurali: ut: *Purificent nos quæsumus Domine, Sacramenta quæ sum-*

psimus. R. Cum S. Thoma, Eucharistiam dici plura Sacramenta materialiter non formaliter: quia formaliter illæ duæ species complent vnum Convivium spirituale, & significationem refectio- nis spiritualis completæ, quæ non in solo cibo, aut solo potu, sed in utroque simul consistit. Est ergo Eucharistia vnum Sacramentum unitate formali seu Perfectionis, licet non unitate Elementi, seu materiali.

Obicies 2. Eucharistia ut contenta sub specie panis, differt specie ab Eucharistia ut contenta sub specie vini: ergo sunt duæ species infimæ. Probatur antecedens. Illud Sacramentum differt specie ab altero, quod significat & causât gratiam diversam Sacramentalem in ordine ad diversa auxilia, ut superius dictum tr. 2. Sed Eucharistia ut contenta sub specie panis, significat & causât diversam gratiam Sacramentalem, ab ea, quam causât Eucharistia ut contenta sub specie vini, ergo sunt Sacramenta specie diversa. Minor probatur. Nam Eucharistia ut contenta sub specie panis, habet rationem & significationem non solum nutritivam ut sic in genere, sed significationem cibi in specie. Econtra Eucharistia sub specie vini, habet rationem & significationem potûs quæ talis: atqui effectus cibi & potûs sunt formaliter diversi. Ergo &c. R. Negando antecedens. ad probationem distinguo maiorem: si significat significatione completâ, & causât gratiam completam in ea ratione in qua ex sua institutione significat, concedo, secus nego maiorem: & distingo minorem. significat diversam Gratiam significatione completâ, & causât completam in ea ratione in qua eam ex institutione sua significat, nego: significat eam incompletam & incompletè,